

Špecializované poznatky o emisii č. 583 „Veľká noc 2015: Veľkonočné motívy v diele Karola Ondreičku (1898 – 1961)“

Známku s obrazom Karola Ondreičku „Hlava Krista“ z r. 1940 graficky upravil akademický maliar Vladislav Rostoka. Vydaná bola 6. marca 2015. Ofsetovou technikou ju vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha a. s. v dvoch tlačových úpravách – v tlačových listoch po 50 známok (1,7 miliónov kusov) a v samolepiacej úprave v známkových zošitkoch po 10 známkach (300 tisíc kusov).

Tlačový hárok obsahoval 4 priehradkové listy (sektorové piktogramy 1, 2, 3, 4 sa nachádzajú v ľavom dolnom rohu PL) a bol perforovaný krížovým hrebeňovým zúbkovaním rozmeru $11 \frac{1}{4} : 11 \frac{3}{4}$. Tlačový hárok pre samolepky obsahoval 6 zošitkov, kde sú známky oddelené vlnitým výsekom rozmeru $16 \frac{1}{2} : 15$. Pre obidva varianty známky bol použitý papier s luminiscenčnou prísadou, s nanesenou vôňou eukalyptu.

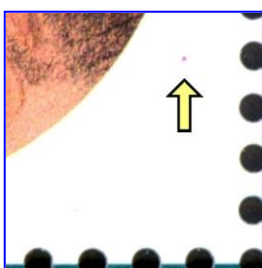
Pri výrobe známok obidvoch tlačových úprav bolo prihliadnuté na drobné decentrovania perforácie resp. výseku a preto bola navrhnutá tlač „spadávkou“ t.j. s presahom známkového motívu do okraja hároku. Na priehradkových listoch je „spadávkou“ v hornom, ľavom a pravom okraji PL (obr. 1), na zošitkoch majú „spadávkou“ všetky známky (obr. 2).

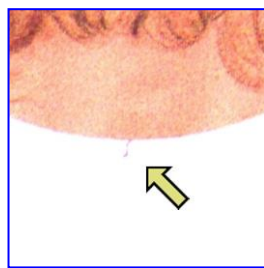
Obr. 1 „Spadávkou“ na PL

Obr. 2 „Spadávkou“ na ZZ

Obr. 3
DCH 583A ZP 4/40

Obr. 4
DCH 583B ?/4

Ukázalo sa, že táto pomerne nenápadná známka špecialistom ponúka veľké zberateľské možnosti. Hneď po vydaní boli pánom Rudolfom Šulejom z Bratislavy identifikované viaceré chyby obrazu, najvýraznejšia z nich - červená škvrna vpravo dole od hlavy Ježiša sa nachádza na ZP 4/40 (obr. 3).

Na použitej známke zo zošitka našiel pán Peter Behil z Bratislavy červenú vlnovku v bielom okraji pod bradou Ježiša, ktorú sa podarilo identifikovať na ZP 4 známkového zošitka (obr. 4). Ktorého zošitka – to uvidíme až po sprístupnení materiálov Poštového múzea v Banskej Bystrici.

Z výrobných chýb sú zaujímavé posuny farieb na hárkových známkach, ktoré sa prejavujú v nápisoch, vytvorených viacerými farbami (obr. 5). Na zošitkových známkach bol nájdený výrazný posun výseku nadol, pri ktorom známka prakticky nemá horný tmavozelený pruh (obr. 6 a 7).

Obr. 5 Posun farieb

Obr. 6 Správne centrováný výsek

Obr. 7 Posunutý výsek

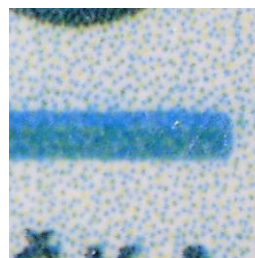
Najpodstatnejší rozdiel obrazu si na hárkových známkach všimol pán Viktor Butko zo Žiliny. Na stretnutí špecialistov na Bratislavských zberateľských dňoch upozornil na rôznu hrúbku vodorovnej čiary pod nápisom „SLOVENSKO“. Informáciu sme mohli ihneď overiť v stánku Pofisu. Vodorovná čiara je tvorená žltou a modrou farbou, ktoré sa prekrývajú. Hrubé čiary majú hrubšiu modrú kresbu, žltá je všade rovnaká (tenká), čiže odchýlka vznikla pri príprave ofsetovej tlačovej platne pre modrú farbu.

Obr. 8 Typ I – tenká čiara

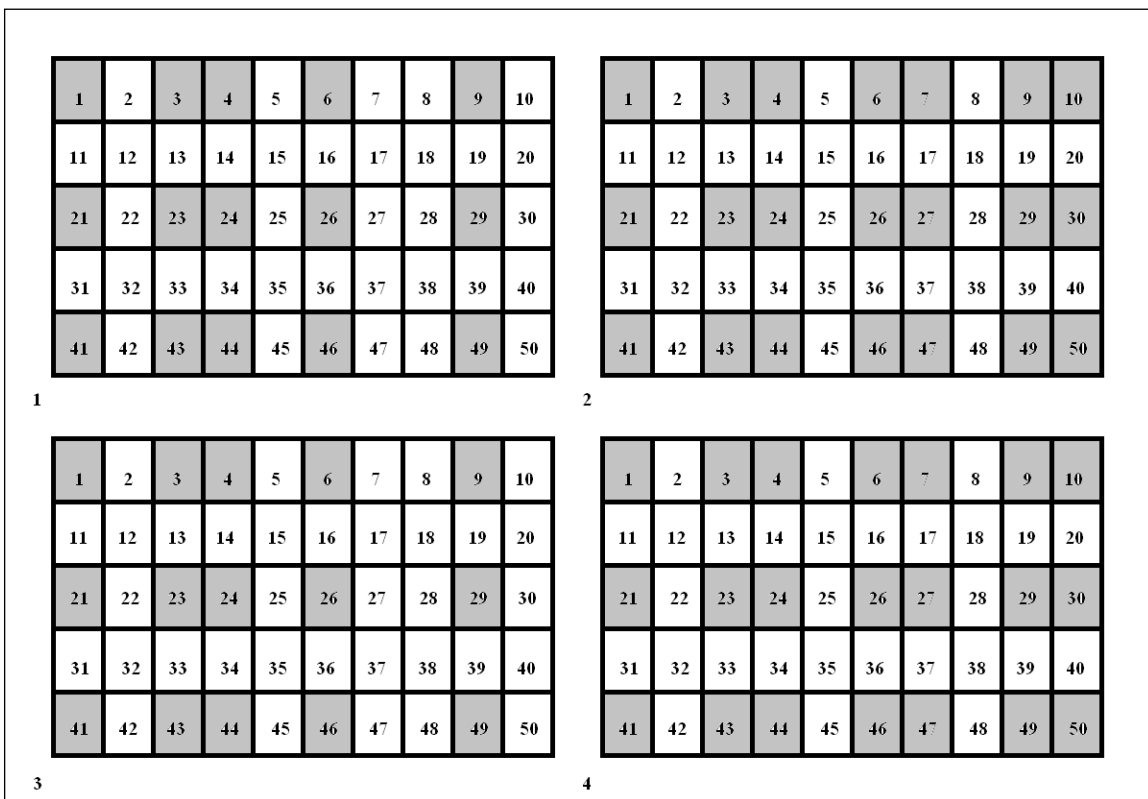
Obr. 9 Typ II – hrubá čiara

Obr. 10 Typ II – detail

Neskôr sme zistili výskyt odchýlky na všetkých štyroch PL a poslali otázky do pražskej tlačiarne. Pán Pavel Vavřina, manažér výroby a techniky PTC nám odpovedal: „*Při bližším rozebrání problému s různě silnými linkami, jsme přišli na problém při zadávání povelů do ripovací jednotky. Tato známka je tištěna tak zvané na spadávku, a při zadávání dat do ripovacího programu se povel „trapping“ musí nechat vypnutý. Takže celkem jednoduchý úkon může přivodit velké problémy.*“

V pripravovanom dodatku katalógu známok za rok 2015 bude táto odchýlka klasifikovaná ako typ (I. typ – tenká čiara, II. typ – hrubá čiara). Rozmiestnenie obidvoch typov na tlačovej forme znázorňuje schématický obrázok (I. typ - svetlé ZP, II. typ – tmavé ZP).

Obr. 11 Schéma rozmiestnenia typov známky č. 583A